

ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

(Жоғары кәсіптік білім)

ҚҰҚЫҚТЫҚ ТАЛДАУ МЕТОДОЛОГИЯСЫ

6М030400 «Кеден ісі»
магистратура мамандығы бойынша

2 несие

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
Астана
2017

АЛҒЫ СӨЗ

1. «Құқық» мамандықтар тобы бойынша оқу-әдістемелік секциясымен, «КАЗГЮУ Университеті» АҚ-ның Заңгерлерді бағалау және сертификаттау бойынша бюросының қолдауымен **ДАЙЫНДАЛҒАН ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛГЕН.**
2. Республикалық жоғары және ЖОО кейінгі білім беру оқу-әдістемелік кеңесінің 2016 жылғы 30 шілдедегі хаттамалық шешімімен **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ КҮШІНЕ ЕНГІЗІЛГЕН.**
3. **АЛҒАШҚЫ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.**
4. Типтік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 қаулысымен бекітілген мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес әзірленген және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 16 тамыздағы №343 бұйрығымен бекітілген бМ030400 - «Кеден ісі» мамандығы бойынша «Жоғары білім берудің типтік оқу жоспарымен» әзірленді.

«Құқық» мамандықтары тобының оқу-әдістемелік бірлестігінің рұқсатынсыз бұл бағдарламаны көбейтуге және таратуға болмайды.

МАЗМҰНЫ

I. Түсіндірме хат	4
II. Дәріс сабақтарының тақырыптары	5
III. Тәжірибелік (семинар) сабақтарының тақырыптары	7
IV. Өзіндік дербес оқуға қалдырылған тақырыптардың тізімі	8
V. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі	9
VI. Типтік оқу бағдарламасының авторы	10

I. Түсіндірме хат

6M030400-«Кеден ісі» мамандығының магистранттары әр түрлі жағдайда құқықтық анализ әдістерімен, құжаттарымен және тәуекелдермен, арнайы нормалар мен құқық институттармен, сондай-ақ құқықтық зерттеулермен танысуға мүмкіндік алады. Сонымен бәрге бұл пән ғылыми-зерттеу және құқықтық жазу дағдыларын игеріп қалыптастыруға мүмкіндік береді. Құқықтық анализ методологиясы нормативтік құқықтық актілерге қатысты біліммен салыстырғанда тез ескірмейді және әмбебап қолдануға жатады. Сонымен қатар, құқықтық анализ методологиясы оқушылардың басқа жеке құқықтық дағдылардың дамуына негіз болады. Себебі құқықтану саласында аналитикалық жұмысқа тұжырымдамалық тәсілдемелерін қалыптастырады.

Пәннің мақсаты. Аналитикалық қызметтің методологиялық негіздемелеріне деген түсінікті нығайту. Құқықтану саласындағы кез келген деңгейдегі аналитикалық қызметте құқықтық анализ әдістерін қолданудың тұрақты дағдысын қалыптастыру. Магистранттардың толық емес немесе шектеулі ақпарат негізінде пікір қалыптастыру, сондай-ақ нақты құқық нормалары немесе нормативтік құқықтық актілерді қолдану салдарын болжау дағдыларын қалыптастыру.

II. Дәріс сабақтарының тақырыптары

МОДУЛЬ 1. ЖАҒДАЙДЫҢ ҚҰҚЫҚТТЫҚ АНАЛИЗИ

Тақырып 1. Құқықтық анализге кіріспе. Зерттеу пәні мен дағдылар. Құқықтық анализ терминологиясы. Ақпараттың қасиеттері. Ақпарат түрлері. Құқықтық анализ методтары.

Тақырып 2. Құқықтық тәжірибедегі жағдайлардың классификациясы. Жағдайдың құрылысы. Қарапайым және күрделі жағдайлар. Жағдайлардың құрылысындағы құқықтық проблемалардың түрлері.

Тақырып 3. Жағдайлардың құқықтық анализ алгоритмі. Фабула мазмұнамасы. Жағдай диагностикасы. Проблеманың қою және оның сипаттамасы.

Тақырып 4. Жағдайды шешудің әр түрлі нұсқаларының құқықтық анализі. Мақсаттарды бекіту. Жағдайды шешудің балама тәсілдерін анықтау. Жағдайды шешудің нақты тәсілін таңдау.

МОДУЛЬ 2. ҚҰЖАТТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ АНАЛИЗИ

Тақырып 5. Құжаттардың құқықтық анализінің әдістері. Құжат типтері.

Тақырып 6. Құжаттардың құқықтық анализінің алгоритмі.

Тақырып 7. Құжаттардың жиынтығының құқықтық анализінің алгоритмі. Бағалаудың негізгі элементтері. .

МОДУЛЬ 3. ҚҰҚЫҚ ИНСТИТУТТАРЫ МЕН НОРМАЛАРЫНЫҢ АНАЛИЗИ

Тақырып 8. Құқық нормасының құрылысы мен мазмұнының анализі. Құқықтық реттеудің мақсатын анықтау. Басқа құқық нормаларымен сәйкестігінің анализі.

Тақырып 9. Құқық нормаларының (құқық институттерінің) жиынтығының анализі. Құқықтық реттеудің пәнінің анализі. Реттелетін құқықтық қатынастарды жалпылау. Нәтижелерді құрастыру.

МОДУЛЬ 4. ҚҰҚЫҚТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІНІҢ АНАЛИЗИ

Тақырып 10. Субъектінің құқықтық тәуекелдерінің алдын алушы анализі. Legal Due Diligence. Анализ объектілері. Анализ методикасы.

Тақырып 11. Нақты жағдайды шешу кезіндегі құқықтық тәуекелдерінің анализі. Үйлесімді шешу жолын таңдау.

МОДУЛЬ 5. ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ

Тақырып 12. Құқықтық қорытындының құрылысы. Даярлау алгоритмі. Құқықтық қорытындыны рәсімдеу.

МОДУЛЬ 6. ҚҰҚЫҚТЫҚ ЗЕРТТЕУ АНАЛИЗИ

Тақырып 13. Құқықтық зерттеу анализінің алгоритмі. Жеке элементтеріне баға беру.

Тақырып 14. Құқықтық аргументтерінің анализі. Құқықтық аргументтерінің типтері мен құрылысы. Құқықтық зерттеулер құрылысындағы фактілер мен аргументтерінің идентификациясы. Статистикалық аргументация: корреляция мен себеп салдарық байланыс. Құқықтық аргументтерін бағалау.

III. Тәжірибелік (семинар) сабақтарының тақырыптары

1. Ақпараттың типтері мен сипаттарының диагностикасы. Шындықты дешифрлеу.
2. Құқықтық анализ әдістері
3. Құқықтанудағы мазмұндық анализ және SWOT-анализ
4. Құқықтық жағдайлардың классификациясы
5. Құқықтық жағдайдың диагностикасы
6. Жағдай құрылысының ішінде құқықтық проблемалардың классификациясы
7. Құжаттардың құқықтық анализ әдістері
8. Құқықтық нормалар мен институттардың жүйелі анализі

IV. Өзіндік дербес оқуға қалдырылған тақырыптардың тізімі

1. Тиісті құқықтық терминдер мен институттар
2. Құқықтық жағдайларды шешудің аналитикалық алгоритмі
3. Құқықтық нормативтік актінің мақсаты мен пәнін анықтау тәсілі
4. Статистикалық аргументтеудің типтері мен түрлері
5. Құқықтық аргументтерінің анализі

V. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі

1. Prof. Dr. Thomas Schmitz. Introduction to legal case-solving (Practical Case-Solving In European Law);
2. Оробинский В.В. Чему все еще не учат на юрфаке: как думает юрист: стратегии мышления. — Изд. 3-е. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 202, [1] с. — (Вершина успеха);
3. Corbin, Arthur, "Legal Analysis and Terminology" (1919). Faculty Scholarship Series. Paper 2881.

VI. Типтік оқу бағдарламасының авторы

Бектибаева О.С. – «КАЗГЮУ Университеті» АҚ Қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының PhD докторы, 5B030300 «Құқық қорғау қызметі» бакалавр бағдарламасының жетекшісі.

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

(Образование высшее профессиональное)

МЕТОДОЛОГИЯ ПРАВОВОГО АНАЛИЗА

по специальности
6М030400 «Таможенное дело»

2 кредита

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Астана
2017

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1. РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА** учебно-методической секцией по группе специальностей «Право» при поддержке Бюро по оценке и сертификации юристов АО «Университет КАЗГЮУ».
- 2. УТВЕРЖДЕНА И ВВЕДЕНА В ДЕЙСТВИЕ** протокольным решением Республиканского учебно-методического совета высшего и послевузовского образования от 30 июня 2016 года.
- 3. ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.**
- 4.** Типовая учебная программа разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом высшего образования утверждённым Постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 г. №1080 и «Типовым учебным планом по специальности высшего образования бМ030400 - «Таможенное дело», утвержденным Приказом и.о. Министра образования и науки Республики Казахстан от 16 августа 2013 г. №343.

Настоящая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Учебно-методической секции по группе специальностей «Право»

ОГЛАВЛЕНИЕ

I Пояснительная записка	14
II Тематика лекционных занятий	15
III. Тематика практических (семинарных) занятий	17
IV. Примерный перечень тем, отведенных на самостоятельное изучение	18
V. Список рекомендуемой литературы	19
VI. Авторы типовой учебной программы	20

I. Пояснительная записка

Магистранты, обучающиеся по специальности 6М030400 - «Таможенное дело», получают возможность овладеть методами правового анализа ситуаций, документов и рисков, отдельных норм и институтов права, а также правовых исследований. Кроме того, данный курс позволяет сформировать научно-исследовательские навыки и навыки юридического письма. Методология правового анализа является основой для развития у обучающихся всех остальных отраслевых юридических навыков, так как формирует концептуальные подходы к аналитической работе в сфере юриспруденции, которые не устаревают в отличие от знаний нормативных правовых актов и являются универсально применимыми.

Цель курса. Расширить представление о методологических основах аналитической деятельности. Сформировать устойчивый навык применения методов правового анализа на всех уровнях аналитической деятельности в сфере юриспруденции. Формирование способности у магистрантов выносить суждения на основе неполной или ограниченной информации, а также навыка прогнозирования последствий применения конкретных норм права или нормативно-правовых актов.

II. Тематика лекционных занятий

МОДУЛЬ 1. ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ СИТУАЦИИ

Тема 1. Введение в правовой анализ. Предмет изучения и компетенции. Терминология правового анализа. Свойства информации. Типы информации. Методы правового анализа.

Тема 2. Классификация ситуаций в юридической практике. Структура ситуации. Простые и проблемные ситуации. Виды правовых проблем в структуре ситуации.

Тема 3. Алгоритм правового анализа ситуации. Изложение фабулы. Диагностирование ситуации. Постановка и характеристика проблемы.

Тема 4. Правовой анализ различных вариантов решения ситуации. Постановка задач. Определение альтернативных способов решения ситуации. Выбор конкретного способа решения ситуации.

МОДУЛЬ 2. ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ ДОКУМЕНТОВ

Тема 5. Методы правового анализа документов. Типы документов.

Тема 6. Алгоритм правового анализа документа.

Тема 7. Алгоритм правового анализа совокупности документов. Ключевые элементы оценки.

МОДУЛЬ 3. АНАЛИЗ НОРМ И ИНСТИТУТОВ ПРАВА

Тема 8. Анализ структуры и содержания нормы права. Определение цели правового регулирования. Анализ соответствия другим нормам права.

Тема 9. Анализ совокупности норм права (институтов права). Анализ предмета правового регулирования. Обобщение регулируемых правоотношений. Формирование выводов.

МОДУЛЬ 4. АНАЛИЗ ЮРИДИЧЕСКИХ РИСКОВ

Тема 10. Превентивный анализ юридических рисков субъекта. Legal Due Diligence. Объекты анализа. Методика анализа.

Тема 11. Анализ юридических рисков при решении конкретной ситуации. Выбор оптимального решения.

МОДУЛЬ 5. ЮРИДИЧЕСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Тема 12. Структура юридического заключения. Алгоритм подготовки. Оформление юридического заключения.

МОДУЛЬ 6. АНАЛИЗ ПРАВОВОГО ИССЛЕДОВАНИЯ

Тема 13. Алгоритм анализа правового исследования. Оценка отдельных элементов.

Тема 14. Анализ юридических аргументов. Типы и структура юридических аргументов. Идентификация фактов и аргументов в структуре научного исследования. Статистическая аргументация: корреляция и причинно-следственная связь. Оценка юридических аргументов.

III. Тематика практических (семинарных) занятий

1. Диагностирование типа и свойств информации. Дешифровка правды.
2. Методы правового анализа
3. Контентный анализ и SWOT-анализ в юриспруденции
4. Классификация правовых ситуаций
5. Диагностирование правовой ситуации
6. Классификация правовых проблем в структуре ситуации
7. Методы правового анализа документов
8. Системный анализ норм и институтов права

IV. Примерный перечень тем, отведенных на самостоятельное изучение

1. Корреспондирующие правовые термины и институты
2. Аналитический алгоритм решения правовых ситуаций
3. Методика определения цели и предмета правового регулирования нормативного акта
4. Типы и виды статистической аргументации
5. Анализ юридических аргументов

V. Список рекомендуемой литературы

4. Prof. Dr. Thomas Schmitz. Introduction to legal case-solving (Practical Case-Solving In European Law);
5. Оробинский В.В. Чему все еще не учат на юрфаке: как думает юрист: стратегии мышления. — Изд. 3-е. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 202, [1] с. — (Вершина успеха);
6. Corbin, Arthur, "Legal Analysis and Terminology" (1919). Faculty Scholarship Series. Paper 2881.

VI. Авторы типовой учебной программы

Бектибаева О.С. – Доктор PhD, заведующая кафедрой «Уголовно-процессуального права и криминалистики»/Руководитель программы бакалавриата 5B030300 «Правоохранительная деятельность» АО «Университет КАЗГЮУ».